

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) เป็นโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ได้ตั้งขึ้น เพื่อสนองตอบต่อนโยบายของกองวิทยาลัยเกษตร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการจะยกระดับการศึกษาของคนในภาคเกษตรกรรมให้สูงขึ้น โดยจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานเกษตรกร หรือเกษตรกรที่ขาดโอกาสในการศึกษา อันเนื่องมาจาก สภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว ให้ได้เข้ารับการศึกษาคือในระบบโรงเรียน (กองวิทยาลัยเกษตรกรรม, ม.ป.ป.) เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และความสามารถที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาในชนบทนั้น เป็นการจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ซึ่งจัดระบบการเรียนการสอนแบบผสม ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งในสถานศึกษา และเรียนด้วยตนเองพร้อมกับประกอบอาชีพทางการเกษตรควบคู่กันไปด้วย การเรียนการสอนที่จัดขึ้นในสถานศึกษานั้น จะเป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้ามาเรียนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่งในการเรียนดังกล่าวจำเป็นต้องใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการและในฟาร์มที่สถานศึกษาเตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ และมีประสบการณ์จากฟาร์มของสถานศึกษา ดังนั้นจึงได้จัดตารางเรียนให้นักเรียนเข้ามาเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลา 2 วันต่อสัปดาห์ สำหรับการเรียนด้วยตนเองซึ่งจะเป็นการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัตินั้น ส่วนใหญ่จะเป็นหมวดวิชาชีพที่นักเรียนสามารถศึกษาได้เองจากเอกสารประกอบการเรียนหรือใบงานที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยมีอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาในโครงการมาเฝ้า และให้คำปรึกษาที่บ้านอย่างสม่ำเสมอ

โครงสร้างของหลักสูตรการเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทนั้น ประกอบด้วย 3 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาพื้นฐาน, หมวดวิชาชีพ, หมวดวิชาเลือกเสรี และหมวดกิจกรรม

สำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษ 4 (20001204) เป็นรายวิชาบังคับในหมวดวิชาพื้นฐาน ซึ่งมีคาบเรียนจำนวน 40 คาบเรียน 2 หน่วยกิต ที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน สามารถพูดให้คำแนะนำ และสอบถามเพื่อขอคำแนะนำหรือขอความคิดเห็น ฟังฟังและพูดบันทึก หรือสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่านหรือฟัง ให้ข้อเสนอแนะคุณภาพหรือคุณสมบัติของชิ้นงานได้ (กรมอาชีวศึกษา, 2538, หน้า 36)

จากจุดประสงค์ดังกล่าวจะเห็นว่า ได้มุ่งเน้นที่จะพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาอังกฤษแบบฟัง พูด (Audio - lingual method) ที่ถือว่าทักษะการฟังและการพูดเป็นทักษะพื้นฐานที่จะนำไปสู่ทักษะการอ่านและการเขียน (บำรุง ไตรรัตน์, 2524) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 4 (20001204) จึงได้จัดให้นักเรียนได้มาเรียนในสถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟังและการพูดซ้ำ ๆ (Repetition) เป็นหลัก ก่อนที่จะสอนคำศัพท์ไวยากรณ์ การอ่านและการเขียนตามลำดับ และในการเรียนไวยากรณ์นั้น นักเรียนจะได้ฝึกพูดโครงสร้างของภาษา (Pattern practice) หรือกระสวนประโยคด้วยวิธีการเลียนแบบและท่องจำ (Mimicry - morization) ซึ่งจะอยู่ในรูปบทสนทนาของแต่ละบทเรียน โดยทำการฝึกแบบปากเปล่า (Oral drill) พร้อมกันทั้งชั้นเรียนก่อน แล้วจึงฝึกเป็นคู่หรือทีละคน

จากกิจกรรมการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดังกล่าวมาในข้างต้นจะเห็นว่า นักเรียนได้รับการฝึกทักษะทางภาษาอย่างมีขั้นตอน ดังนั้นนักเรียนจะต้องใช้เวลาเข้ารับการฝึกฝนแต่ละทักษะอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งสามารถใช้กระสวนประโยคได้อย่างคล่องแคล่ว แต่จากการเรียนการสอนเท่าที่ผ่านมา นั้น ครูผู้สอนจะไม่ประสบผลสำเร็จในการสอนเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคนไม่อาจเข้ามาเรียนในชั้นเรียนตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ เนื่องจากติดภาระกิจที่เกี่ยวข้องกับงานในอาชีพ หรือภาระกิจของชุมชนที่ไม่อาจเลี่ยงได้ ทำให้ขาดโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษาทุกขั้นตอน อันส่งผลทำให้การเรียนของนักเรียนขาดความต่อเนื่อง และเกิดปัญหาเรียนไม่ทันชั้น นอกจากนี้นักเรียนที่เข้าศึกษาในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทในระดับชั้น ปวช. นี้ยังมีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individualized difference) ค่อนข้างสูง กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีวัยวุฒิ ประสบการณ์ความสามารถและความถนัดที่แตกต่างกัน เช่น ระดับอายุของนักเรียนซึ่งมีนักเรียนตั้งแต่วัยรุ่นจนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ นอกจากนี้ยังมีเรื่องการทิ้งช่วงปีที่จบการศึกษาขั้นสูงสุด หรือการทิ้งช่วงห่างของการเข้าเรียนในระบบโรงเรียนเป็นเวลาที่แตกต่างกัน ตลอดจนการมีบทบาทความรับผิดชอบต่อชุมชนที่ต่างกัน ซึ่งความแตกต่างของนักเรียนดังกล่าว ทำให้การฝึกฝนทักษะการฟัง การพูด ในห้องเรียน

ของนักเรียนเป็นกลุ่ม หรือคู่สนทนาในรูปกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียนขาดความสมบูรณ์และเกิดความยุ่งยากขึ้น การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนก็มักจะหยุดชะงักหรือล่าช้าเพราะนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ทางภาษาที่แตกต่างกัน แม้ว่านักเรียนที่เข้ามาเรียนในโครงการอาชีพศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) ในแต่ละปีการศึกษานั้นจะมีจำนวนน้อย คือเฉลี่ยเพียงปีการศึกษาละ 15 - 25 คนก็ตาม (วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่ , 2538) แต่ก็ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพลดลง

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ถ้าหากว่าได้มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาบทเรียนได้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะไม่สามารถมาเรียนตามตารางที่กำหนดให้เรียนในสถานศึกษาก็ตาม ตลอดจนจัดเนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนแล้ว ก็จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่วัตถุประสงค์ต้องการได้เช่นกัน โดยวิธีการที่ผู้ศึกษาเห็นว่าจะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ก็คือ การจัดการเรียนการสอนแบบเอกัตถภาพ ทั้งนี้เพราะการสอนแบบเอกัตถภาพเป็นวิธีการที่ให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ และสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนสามารถที่จะศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะเป็นเพียงผู้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและจัดกิจกรรมการเรียน สื่อการเรียนในรูปแบบที่เหมาะสม ให้นักเรียนได้เลือกเรียนและปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนที่ได้รับไว้ ตลอดจนนักเรียนจะได้รับการประเมินผลการเรียนและทราบข้อมูลย้อนกลับได้ด้วยตนเอง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ตามความสามารถ ความพร้อมและความสะดวกของนักเรียน โดยผู้ศึกษาจะจัดในรูปของชุดการเรียนซึ่งในการเรียนจากชุดการเรียนนี้นักเรียนสามารถที่จะนำไปศึกษาเองที่บ้าน หรือที่ห้องปฏิบัติการทางภาษาของสถานศึกษาในวัน เวลา ที่ตนเองว่างหรือต้องการจะมาศึกษาได้ และเมื่อทำการศึกษาเสร็จสิ้นแล้ว ก็สามารถนำชุดการเรียนคืนให้กับอาจารย์ผู้สอน เพื่อเก็บไว้ในห้องปฏิบัติการและเพื่อหมุนเวียนเปลี่ยนกันใช้ระหว่างนักเรียนที่ต้องการจะศึกษา อันจะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนที่จะสามารถศึกษาได้เองตามเอกัตถภาพ และส่งผลให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงคิดที่จะผลิตชุดการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 4 (20001204) โดยเลือกเนื้อหาที่มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับวิชาชีพที่นักเรียนจะนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน หรือในงานอาชีพได้มากที่สุดดังเช่นบทเรียนเรื่อง Descriptions of fruits ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของผลไม้ เมื่อนักเรียนได้ทำการศึกษาแล้ว จะสามารถอธิบายลักษณะของ

ผลไม้นิตต่าง ๆ ได้ เนื้อหาดังกล่าวสามารถทำการแบ่งเนื้อหาให้เป็นหน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูปได้ อีกทั้งยังมีความเป็นรูปธรรมค่อนข้างชัดเจน กล่าวคือนำเนื้อหา มาอธิบายหรือยกตัวอย่างให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย ดังนั้น บทเรียนนี้จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาผลิตชุดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท ระดับชั้นปวช.ขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการเรียนไม่ทันให้กับนักเรียนที่ไม่สามารถมาเรียนตามตารางเรียนได้ในบางโอกาส และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาอื่น ๆ อีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้เรื่อง Descriptions of fruits สำหรับนักเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) ชั้นปวช.

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ 4 เรื่อง Descriptions of fruits วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
2. ประชากร คือนักเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ระดับชั้น ปวช. 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) คือบุตรหลานของเกษตรกรหรือผู้มีความประสงค์จะเพิ่มพูนความรู้ด้านการเกษตร แต่ขาดโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในระบบการศึกษาภาคปกติ ดังนั้นทางกรมอาชีวศึกษาจึงได้เปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าว เข้ารับการศึกษาด้านเกษตรกรรม โดยรับผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3 หรือเทียบเท่า) เข้ามาศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.เกษตรกรรม) เป็นเวลา 3 ปี เพื่อนำเอาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ สำหรับการจัดการเรียนการสอนนั้นจะจัดให้ผู้เรียนได้เรียนในสถานศึกษาและที่บ้านพร้อมทั้งทำโครงการเกษตรเพื่อฝึกทักษะและหารายได้ระหว่าง

เรียนเมื่อศึกษาจบหลักสูตรแล้วจะได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรกรรม (ปวช.เกษตรกรรม)

ชุดการเรียนรู้ หมายถึง ชุดสื่อประสมวิชาภาษาอังกฤษ 4 เรื่อง Descriptions of fruits ซึ่งประกอบด้วยหนังสือแบบเรียน เทปเสียง บัตรภาพที่จัดขึ้นให้ผู้เรียนเรียนได้ ในเวลาที่ต้องการตามความสามารถ และอัตราการเรียนรู้อัตนเอง โดยไม่ถูกจำกัดเวลา ผู้เรียนจะได้ศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในชุดการเรียนรู้ เมื่อศึกษาจนจบเนื้อหาในแต่ละตอนตามลำดับแล้ว จึงทำการประเมินผลซึ่งสามารถรับทราบข้อมูลย้อนกลับทันทีได้จากแบบเฉลยที่กำหนดไว้

การหาประสิทธิภาพ หมายถึง การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ซึ่งวิเคราะห์ผลการเรียนโดยวิธี Item by objective analysis ตามเกณฑ์รอบรู้ตามจุดประสงค์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

1. ได้ชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Descriptions of fruits สำหรับนักเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) ระดับชั้น ปวช. ที่ไม่สามารถมาเรียนตามตารางเรียนที่กำหนดไว้ได้
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษหรือวิชาอื่น ๆ ที่จะผลิตชุดการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่น ๆ อีกต่อไป